1870. II. évfolyam. 54. szám. Csütörtök, márczius 17.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt. Félév re 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.

Egyes szám 10 kr.

Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

5 hasábos petit sorért 5 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora 15 kr.

Nagyobb terjedelmű, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdíj: Minden beigtatásért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN

A magyar nemzet kettős adóssága.

(.) A lezajlott magyar szabadsághárcz után, kerekszám 20 év mulva merült szönyegre az országházban ama kérdés: beváltsa-e a nemzet kettős adósságát, melylyel a szabadság még életben levő bajnokainak s az elhunyt hősök árvaságra, inségre jutott örököseinek tartozik.

A kormánypárt mindig huzta, halasztotta e kérdést, azt tartván, hogy először az ész-, s majd csak azután jő a sziv-, az érzelem politikája.

Az ész politikáját vélte a honatyák többsége követni, midőn azt mondá: meg kell törni a kigyónak a fejét! — meg kell szeliditeni az ellenséges érzelmüek táborát, vagyis: kenyerezzük le a muszkavezetőket, Haynau vérbiráit, a bach- és schmerling-korszak vak eszközeit éltük fogytáig való nyugdijjal.

Az ész politikája ugy kivánta, hogy a feledés fátyolát, melyet eme véres kezekre önmegtagadólag kelle vetnünk, aranyokból szőjjük.

És szőttük aranyokból.

Eképen a nemzet életét veszélyeztetőnek jelzett sárkányfogak ki volnának törve, — s ezzel az ész politikája ki lett elégitve.

Logicai rendben föl kellett merülni ezután ama kérdésnek is, hogy ha azok, kik egykor éles késsel jártak a nemzet szive körül, arany szalagokkal immar lebilincselvék s ártalmatlanokká tetetvék: hát azok a bajnokok, kik a közös anyáért a hazáért szálltak harczra, mikor kapják meg elvégre erkölcsi elismerésüket a közös anyától a hazától? mikor jő el az az idő, midőn a honvéd nem lesz kénytelen az irgalom keserü falatán rágódni s hontalanul bujdosni saját szülőföldén, különösen akkor, midőn a nemzetnek kettős adósságlevelét mutathatja föl s a nemzeti becsületszó beváltását fennen sürgetheti?

Olvassuk el csak a többi közt az 1848-ki magyar hadügyministernek, a hivatolt év jul. 26-án az akkori magyar kormánylapban a „Közlöny"-ben tett fölhivását, melyben, midőn a haza és király nevében a honfiakat harczra szólitja föl, ama hitre jogositja föl a haza öltalmára szálló fiait, hogy a nemzet meg tudja s meg is fogja jutalmazni ama gyermekeit, kik a hazát és koronát életükkel védelmezik!

Ez igéret, ez adott szó sok ideig csak az emlékezet táblájára följegyzett malaszt volt. . . .

De évek multán visszanyerte a nemzet alkotmányos jogát s ismét részesülhet immár a törvényhozás jótéteményében.

Eljött az idő, melyben a nemzetnek be kell váltania adott szavát, melynek a törvényhozás elört hatályosabbnak kell lennie, az órák és perczekhez kötött kereskedői s üzleti váltó erejénél.

Kettős adósságot kell a nemzet képviselőinek lerónia a honvéd iránt. Egyik a honfiui önfeláldozás kellő méltánylása, erkölcsi megjutalmazása, a másik: anyagi segélyezése — országos alapból.

E két adósság annyira összenőtt, hogy azokat egymástól elválasztani egyátalában nem lehet, nem szabad.

A honvéd erkölcsi méltánylása csak ugy képzelhető, ha a törvényhozás méltányolni fogja ama hős fiak élethalálharczát, melynek mezején saját vérükkel táplálták amaz áldáshozó magvat, amely most már az alkotmány életadó fájává nőtt magasra.

Nagyon csalódnak, kik azt hiszik, hogy a kegyelemnek fillérei, (habár az országházban inditják is meg a gazdagok adakozási iveiket) lerójják a nemzetnek becsületadósságát! —

Oh nem!

Jól jegyzé meg egyik derék hazánkfia az országházban, hogy egyeseknek bármily nagyszerü adománya, amennyire fölemeli a könyöradományozót, ép annyira lealázza a honvédet, kinek az nyujtatik.

Ez által a nemzeti tartozás még nincs letörlesztve.

A honvédnek ugy erkölcsi, mint anyagi jutalmát a törvényhozásnak kell megadnia!

Ha ez nem történik, akkor, gyüljön bár össze magánosok adakozása folytán Dárius kincsét meghaladó összeg is: a honvédek phisikai élete tengődhetik ugyan az irgalom morzsáin, de a közös hazát még mindig egy roppant adósság terhe nyomja, az erkölcsi elismerés adóssága!

A kormánypárt azt mondja, hogy ezt tenni, az ész politikája nem engedi.

Roppant csalódás!

Eltekintve a hálától, melylyel a haza, érette küzdött fiainak tartozik, csak azt jegyezzük meg, hogy rosz gazda az, ki a hét bő évben a hét szük esztendőre nem gondol!

Az 1848—49-ki szabadságharcz bajnokai lassankint el tünnek az élők sorából, de a történelem nemtője az emlékezet fáklyájával fönn viraszt azután is a porladozó hamvak fölött; s ha a hét bő év után a hét szük esztendő következik a hazára, mitől a nemzetet óvja a gondviselés! — akkor, félő, hogy Clio fáklyája egy sötét pontot világit meg a honfi előtt, egy tekete iapot, melyen a nemzet hálátlansága lesz mélyen bevésve, mely teljességgel nem bir lelkesitő hatálylyal a jövő nemzedékre! . . . .

Gondoljunk a hét szük esztendőre is! . . .

Kossuth Lajos

levelet intéz Bobory Károlyhoz, melyben ennek mint a czeglédi népkör elnökének, febr. 18-ki kelettel köszönetét fejezi ki tiszteletbeli elnökké let megválasztatásáért.

Attérve a közügyekre, sajnálattal constatálja hogy miután az országgyülés az u. n. belreformok terére lépett: az intézvényekre vonatkozó kérdések körül egyetlen egyszer sem történt, hogy az egyéni és polgári szabadság kifejtésének igényei, nem pedig a kormány hatalmi körének s javadalom-osztó patronatusának kitágitása szolgáltak volna mérv-adó tekintetül.

A centralisatió kerül felül az egyéni szabadság és municipális autonomia rovására s ha ez csak még néhány évig igy tart: hazánk „Politzei-Staat" módjára lesz berendezve. E rosz szellemet a közös ügyeknek tulajdonitja, melyek lidércznyomásként fojtják el a szabad gondolkozást s melyeknek eltörléseig hiába küzd az országgyülési ellenzék oly mártyromsággal határos kitartással.

Észrevételem — ugymond egyebek közt — nem az országgyülésre, hanem a társadalmi müködés elevenségére, mint szinte a törvényhatóságokra s testületekre vonatkozik.

Az természetes, hogy a pártok jelen állása mellett, haszontalanság volna az 1867-ki törvények eltörlését borura-derüre inditványozgatni az országgyülésen; mert még csak tárgyalásba sem vétetnék.

Hanem törvényhatósági, testületi, társadalmi téren a dolog másképen áll. Igy azon kellene lenni, hogy soha meg ne szünjék hangosan nyilatkozni a méltó gyülölet, mely az idegen avatkozástól függés iránt a nemzet nagy részvétének keblét eltölti. — A közértelmiség előmozditására irányzott müködésnek pedig nem lehet fontosabb s tekintve egyrészt az európai conjuncturákat, másrészt az osztrák birodalom belsejében rakásra torlódó szétmálási jelenségeket, bizonyosan nem lehet sürgősebb feladata, mint azon lenni, hogy tért nyerjen a nemzet közvéleményében az eltökéllett szándok: eltörölni a közösügyi törvényeket s az annyi belviszály a felbomlási veszély elemeit magával hordó siami ikerség boldogtalan állapotát, mely mind a két felet tehetetlenségre kárhoztatja, a személyes unio egészséges kapcsára visszavinni.

Én nem gondolom, hogy helyes számitás a kérdés ébrentartását egyedül az északi sajtótól várni, s a térnyerési sikert csak attól reményleni. Az északi sajtó kétségtelenül hatalmas fáklyavivő, mely megmutatja, merre van az ut. De azon uton menni, a nemzet dolga. A sajtó hatalma ugy kap megtestesülést, ha az eszme-gomolyt, melyet az a nemzeti értelem asztalára gurit, felkapja a társadalmi tevékenység, briareusi karjaival óriás hatalommá görgeti.

Nem is vonakodom bevallani sajnálatomat, hogy azon nagy ügy iránt, a melyről szólok, a mult választások óta az érdekeltség nem nyilatkozik sem oly kitartóan sem oly hangosan mint kellene. Nem, mintha megfogyatkozott volna az ellenszenv a „tényleges állapot" iránt, melyet önök is ellentétesnek vallanak. Miként is fogyatkozhatott volna, midőn napról napra világosabbá válik, hogy ezen állapot hazánk fennmaradását máról holnapra kitörhető veszélylyel fenyegeti, a szabadság kifejlesztésének, a jólét egészséges felvirágzásának utját állja, az alkotmányos életet pedig illusoriussá teszi! Hanem keleti eredetünkből a fatalismusnak egy neme maradt rajtunk. „Ugy sem lehet a dolgon most segiteni!" ez a bölcsődal, melylyel tetterőnket el szokjuk altatni.

Nem ily módon készittetik elő a diadal! Lám a csehek, a lengyelek nem hagyják ám magukat sem fenyegetések, sem erőszak, sem ármány, sem hizelgés, sem semminemü mellékérdek által csak egy pillanatra is eltéritteti ama nemzeti önállás erélyes követelésétől, melyhez nemzeti jogot tartanak. Ők nem tekintik a 68-diki alkotmányt illetlen frigyszekrénynek, melyhez nyulni nem szabad, sem meg nem hajolnak a „bevégzett tény" előtt. Az élet nem ismer bevégzett tényt. Csak a halál az. Nálunk a kitartás nem áll a jog szinvonalán (ez volt bajunk 21 év előtt is). Milliók szive dobog a feladott nemzeti önállásért, millió ajkon lebeg a visszaszerzés vágyának sóhaja. De a sóhaj nem menydörgés, mely megrázza a levegőt! A „sóhajok hidja" nem vezet szabaduláshoz.

Minthogy a mult választások a közösügyes pártnak az országgyülésen többséget adtak, az országbani ellenzék azzal csititgatja magát belé a közösügyes állapot elleni küzdelem elhalogatásába, hogy „a jelen országgyülés alatt ugy sem lehet a dolgon segiteni; hanem csak jöjjön el csak 1872, majd megmutatja ő, hogy ki a legény." — — Nem mutatja biz ő meg, uraim, barátom! ha most, mig lehet, most mig nem késő, a nemzet zömében tért nyerni nem iparkodik.

Czélzattal mondom: most még nem késő. Mert ha nem szólok is arról, hogy a hajszálon függő catastrófa ellen nincs a nemzetnek biztositó levele 1872-ig — (mert e részben csak conjecturákra vagyunk szoritva); hanem az már nem conjectura, hogy ha nem siet a nemzet minden kétséget eloszlatni az iránt, mikint határozottan el van tökélve — ostrom alá venni a közösügyes állapotot: az ennek állandóságában elbizakodott párt annyira tartózkodás nélkül átengedi magát a bal iránynak, melybe a tényleges állapot logicája által sodortatott, hogy mikorra 1872 beáll, a municipális élet s az egyesülési és gyülekezési jog már oly gyönyörüségesen meg lesz „codificálva," hogy aztán mozoghat, a ki „törvény határai közt" akar tért nyerni — — ha tud.

Nincs elvesztegetni való idő. Annyival kevésbbé van, mert hazánk megbecsülhetlen önkormányzati institutioi, a szabad egyesülhetési joggal egyetemben, evidens veszélyben forogván, én meg vagyok győződve, hogy e veszély duzzadó árjának is az által lehet legsikeresebben gátot vetni, ha a közösügyes törvények állandósága a nemzet megkérlelhetlen ellenszenvének hatalmas nyilvánulása által problematicussá tétetik. Mert a dolog természetében fekszik, hogy a „per sundám-bundám" tulsulyra vergődött töredék (nehogy „factio"-nak nevezzem, bár az angol parlamentaris történelem felhatalmazna állitnom, hogy parlamentáris majoritások is lehetnek factiosusak, nem csak minoritások) mondom: a dolog természetében fekszik, hogy a tulsulyra vergődött többség más szinben fogná látni a belügyi kérdéseket a közösügyes állapot kétes jövendőjének üvegén át, mint a minőnek a vélt „bevégzett tény" szemüvegén látja. — E nélkül, minden egyes reformkérdésnél eredménytelen lesz az uralgó fonák irány ellen minden diceseretes küzdelem.

Tudom, — azzal rémitgetik szülőföldünk jó népét, hogy ha bele nem nyugszik a közösügyes tényekbe, „mindent elveszit a mit nyert," gróf Andrássy Gyula „verebei" mind elröppennek; — mert a bécsi hatalom készebb ujra a „végletekig" menni, mintsem hogy a közösügyes siami ikerség köteléken tágitson.

Nem akarom vitatni, hogy mily nyereség az ily veréb-alkotmány, mely oly könyen elröpül. Hanem isten és lelkiismeretem előtt komolyan számot vetve szavam felelősségével, azt mondom: ne hidjen a nemzet ezi jesztgetésnek! Nem oly rég azzal is édesgették a nemzetet a közösügyes alku háló-ába, hogy a dualisticus alkotmány által megujult Ausztria helyre fogja állitani Lengyelországot; s ebben biztos védfalat nyerünk az orosz ellen. Én azt mondom a nemzetnek: „ne hidjen ez ámitásnak!" — Mennyi sárt, piszkot dobáltak reám e szavamért! És kinek volt igaza? Ép a lengyelek állanak a dualisticus alkotmány leghatározottabb elleneinek első sorában.

A nemzet csak jogost akarjon; de a jogost akarja erősen, határozottan, s ne féljen azoktól a „végletek"-től. Nem oly rendén van a hatalom szénája amott a Lajthán tul, hogy oly könnyen lehetne végleteket merényleni. Nem járják ma már azok a végletek szemben Magyarországgal. Teljességgel nem járják. Ma már épenségesen nem számithatna az ily merénylet támogatásra sehol, még csak a Hofferek kis honában sem. Nem kedvez az ily velleitásoknak az időjárás sem kivül sem belől, Páristól Cattaróig. A ki merné, az bánná meg. Különben is a világosság erős hatalom. Utat tört magának a Tuilleriákba. Nem lehet, hogy utat ne törjön magának a „Burg"-ok sötét boltozatai közé is. Számot vetnek ott is — mert érdekükben áll, hogy vessenek — magukkal az iránt, hogy nyertek-e biztonságban a dualistikus mezbe drapirozott birodalmi egységesités által? A tapasztalás nem biztató. Lehetetlen át nem látniok, hogy szikla helyett futó homokra épitettek. A mint Párisban belátták (csakhogy alkalmasint későn) ugy lehetetlen, hogy Bécsben is ne lássák a hatalom józanabb tanácsadói, mikint nem ugy van már mint hajdan volt: az európai emberiség nagyot haladt fejlődésében; ma már nem lehet a népek legitim érdekeinek akár erőszakolásával, akár mystificatiójával dynastiáknak jövendőt készitteni. — Lehetetlen, hogy be ne lássák a dynastia józanabb barátai, hogy a mindössze csak alig 64 éves osztrák birodalom alkatrészeinek divergens érdekei mellett a Habsburg-Lotharingi ház csak a personal unio alapján igérhet még magának jövendőt. Minden más álláspont okvetlenül vesztéhez viszi. A közösügyes monstruositáshozi konok ragaszkodás annyit eszközölhet, hogy a magyar nemzet a Habsburg dynastiával egy sirba temetessék, de azt nem, hogy a dynastiát megmentse. Oly igaz, mint a hogy isten él.

Mit kell hát tenni ez idő szerint? Elevenségben kell a kérdést tartani, s iparkodni kell társadalmi müködés által tért nyerni az országban. — Okuljunk az angol nép példáján. Ők tudják, miként kell a népnek eljárni, hogy az alkotmányos élet monarchiában is komoly valóság, nem pedig csak holmi délibáb-szerü káprázat legyen.

A mult választások megmutatták, hogy a nemzet igen de igen nagy részének nem kellenek az 1867-ki közösügyes törvények. Kövessék azok, kik e nézetben vannak, az angolok példáját. Ezek hasonló esetben nem mondanák, hogy „többségben van a parlamentben az ellenpárt, tehát várjunk, mig a mi pártunk jut többségre." A patricius angol tudja, hogy ily jelszóval a kissebbség soha sem lesz többségé. Angliában a párt, mely a parlamentben kisebbségben van, épe körülményből merit ösztönt társadalmi szervezkedésre, véleményi propaganda végett, és meggyujtja az értelem szövétnekét, s addig hordozza szét helyről helyre lankadatlan kézzel az országban, mig a kérdésnek minden oldalróli megvilágitása által tulnyomó határozott többséget szerzett a közvéleményben, nézetének. Mert a parlamenti diadal oly gyümölcs, mely a kézvélemény virágából fejlődik ki.

Én nem látok okot kétségeskedni a felől, hogy az ellenzék győzhet, — ha mozog. De idején. Vetni kell, ha aratni akarunk. Ha egyszer a választási idő közelget, a mozgás késő lesz. Mert akkor a „kongó" argumentumok kerülnek napirendre. S a kongó csurgó dialecticában bajos mérkőzni a másik résszel. Különben is egyes képviselői székek mindig ürülnek. Sok helyet lehetett volna már nyerni, ha a társadalmi tevékenység meg nem ernyed, s ha figyelemben tartja az igazságot, hogy nem azt kell capacitalni, a ki velünk egy hiten van, hanem azt, a ki nincs.

A körülmények sokban változtak nemcsak 67 óta, hanem a 69-iki választások óta is. — 67-ben a hosszas szenvedés fojtó gőzétől elkábult nemzet, szemben a hangzatos tévtanok özönével, melylyel elárasztatott, első perczben nem igen birt magának számot adni a roppant változás horderejéről, mely teljesitve a bécsi udvar uralomegységi vágyait, melyek ellen őseink annyi állhatatossággal, s magunk is nem dicstelenül küzdöttünk, hazák egész államjogát felforgatá. A nemzet helyzete irtózatos volt; hizelgett lelkének minden változás. Sajnos, de annyival inkább megfogható, mert e változás elfogadása oly oldalról ajánltatott neki, melynek szándoktisztaságához nem fér gyanu, s melyről csak pár évvel előbb is, az ország jogai oly hatalmasan, a nemzet érzelmei oly hün tolmácsoltattak, hogy még mindig rezgett feléje a hála és a bizalom zengzete, a nemzet szivének hurjain.

1869-ben pedig igen sok becsületes érzelmü hazafi lett a jobboldali zászló alá édesgetve azon kecsegtetés által, (mely akkor nagyon pazarul használtatott); hogy a közjogi viszály meg lévén

TÁRCZA.

IV. Henrik zárdaszüzei.

— Történeti beszély. —

Irta: Ujkéri.

(Vége.)

VI.

Henrik király Compiegnebe tette át főhadszállását s itt akép intézte ügyeit, hogy nehány hetet Senlisben tölthessen a szép Mária körében, kiért oly kimondhatlanul égett a szive.

Egy szép derült reggel a király kis számu kisérettel Senlisben termett Mária látogatására.

Saint-Aignan grófnőt a király e váratlan megérkezése kellemesen lepte meg. Szive — melyet a csalfa Teréz és Chatillon mindinkább megháditának a királynak — hevesen dobogott, s midőn a királyt a terembe lépni látta, szeme ragyogott s biborpir futotta el arczát.

A terem közepéig eléje sietett a királynak a háláját akarta kifejezni nagybecsü látogatásáért, de szive tul volt telve s annyira elfogult, hogy egyetlen szó nem jött ajkaira.

A király örvendezve észlelte félreismerhetlen jeleit ebben, ama szenvedélynek, mely őt oly kimondhatlanul boldoggá tette, s a pillanatokat sokkal inkább meg tudta becsülni, hogy sem azt javára föl nem használta volna.

Kitárta karjait s a szép Mária könyezve dőlt a deli fejedelem kebelére...

Henrik királynak e nap diadalünnepe volt, s e győzelmét többre becsülte, mint azt, melyet valamennyi ellenségén veendett.

Az eszélyes király bölcsen gondoskodott arról is, hogy a többi zárdaszüz se unatkozzék Senlisi visszavonultságában.

Henrik, kinek az érzéki gyönyörök iránt nagy hajlama volt, semmi költséget és fáradságot nem kimélt, hogy a senlisi modern kolostoréletet a lehető legkellemesebbé varázsolja, s mindennap ujabb ünnepélyeket rendeztetett az ügyes Chatillon lovaggal. A szép menekültek, kik a változatosság és ujdonság által egészen el lettek ragadtatva, a gyönyörök mámorában elfeledték, hogy Montmartre is van a világon, és semmit nem óhajtottak annyira, mint azt, hogy e világ örökké tartson.

Ah de a sors ugy akarta, hogy e szép aranjouezi napok ne terjedjenek hosszu időre!...

Mig a király kiséretével Senlisben mulatott, a ravasz jezsuita Tyceus minden követ megmozgatott, hogy Henrik pásztori óráit mihamarabb megzavarhassa. Mindenfelé bujtogatta a népet ellene s oda müködött, hogy a protestansok ellen oly igen elkeseredett XIV. Gergely pápa, a királyt és követőit ujból egyházi átok alá vetette. E vallási rajongás szülte izgatások folytán tanácsosnak látta a király Senlist egyidőre elhagyni s a hadseregbe visszatérni.

A király, midőn az ellene intézett ármánynak neszét vette, azonnal megtette utazási készületeit.

Mária nagyon elszomorodott, midőn a király elutazását megérté.

Csak most érezte valóban, mily nélkülözhetlenné vált neki a király jelenléte.

Kinos előérzet szállotta meg lelkét, melytől szabadulni sehogysem tudott.

Ugy tetszett neki, mintha a király bucsuszava rövid boldogságuk hattyudala leendet.

Hasztalan volt Henrik biztató igérete s hűségeskűje, sőt még fokozta az a szép nő fájdalmát, a helyett hogy enyhitette volna.

Ama gondolat, hogy a királyt, a kin egész lelkével csüggött, vész fenyegeti, patakkint sajtolta ki a könyeket szép szemeiből.

Mint a krónikások följegyezni jónak látták: „Henrik király erővel szakasztá ki magát karjai közül."

— Isten hozzád szép, deli kedvesem! — sóhajtott a távozó király után. Nem látlak többé, soha, soha!...

VII.

Henrik király bátran megküzdött elleneivel. A szerencse istennője rámosolygott s ő csakhamar szétverte az ellene szövetkezett ligát s Compiegnebe vonult.

Örömünnepet rendezett itt, melyen Bellegard herczeg is jelen volt.

— Herczeg! — szólt a király nyájasan hozzá, — még mindig oly szilárd viszonyban van szép Gabrielájával, mint egykor, midőn a párisi táborban találkoztunk.

— E viszony Sire, az idők folytával nemhogy lankadt volna, sőt fokozatosan erősbült, — válaszolt a herczeg. Ah, ha látná felséged e csodaszép hölgyet, kinek szépsége hasonlithatlan!...

— Pár nap alatt saját szememmel fogok itéletet vonni izlése fölött herczegem. Egykori állitásából következtetve remélem, nem kelt látogatásom féltékenységet?

— Sőt szerencsésnek érzem magamat, ha feleségedet Gabrielához Coeuvresbe elkisérhetem, — viszonzá Bellegard.

Azonban bizonyos előérzet gyötörte s aggály támadt lelkében, hogy talán még sem kellett volna ez előtte oly páratlan kincset a kalandvágyáról oly hires és hóditásairól oly nevezetes királynak felfedezni.

De már késő volt.

A király másnap Coeuvresbe utazott, megláthatta a hires d' Estrées Gabrielát s elmondhatta Caesarral, hogy veni, vidi, vici!

Gabriela nem hagyta sokáig sóhajtozni a királyt s a szegény herczegnek fájdalommal kelle tapasztalnia, hogy a szép d' Estrées kisasszony vonzalma csak mulékony szivárvány volt irányában.

Henrik király diadalt aratott s Bellegard herczeg — mellőzve lett.

Henrik király nem igen titkolta szivviszonyait s igy nem csoda, ha Gabrielával való ujabb viszonya, mely egész Franczia-országban közbeszéd tárgya lett, végre a busongó Saint-Aignan grófnő fülébe is eljutott.

Egy este könyezve találta Teréz a grófnőt szobájában. Szép fejét tenyerébe hajtva tekinte a nyugvó nap felé, mely lángpirosra festé a tárgyakat.

— Édes Terézem! — szólt a belépőhez, könyeit fölszáritva, — holnap elutazunk.

— Compiegnebe vagy Párisba? — kérdé a vidám apácza, Máriának további utasításaira várva.

— Visszamegyünk a kolostorba! — válaszolt tompa hangon a fejedelemasszony. Ott talán nyugtot talál e szegény csalódott sziv s talán könyeim lemossák a szégyent és gyalázatot, mely könnyelmüségem miatt ért!

— Kedves nővér! kegyed nagyon is komolyan veszi a dolgot. Én azt tartom, minden méregnek ellenméreggel lehet elejét venni. Én felölem is teljesen megfeledkezett Chatillon lovag és én igyekezni fogok ugyanazzal a fegyverrel bosszulni meg magamat, melylyel a hütlen, szivemet megsebzette. Páris nagy város, mindenkinek nyitva áll, és mi csakhamar föltalálhatjuk benne mindazt, mit lelkünk óhajt, mi után a sziv sóvárog.

— Nem, nem! e szegény csalódott sziv soha sem enged többé tért oly szenvedélynek, mely már egyszer oly véghetlen boldogtalanná tett. Kerülöm azt örökké ezentul, mig a halál véget nem vet bánatomnak.

Mária könyei ujból megeredtek.

Teréz busan tekinte a szép fejedelemasszonyra.

— Menj Teréz, menj s intézkedjél, hogy holnap elutazhassunk. Nem akarok többé e fedél alatt lakni, hol minden tárgy egy futó boldogság pillanatnyi örömeit juttatja eszembe, csak azért, hogy a csalódás fájdalmait növelje. Visszamegyek Montmartre falai közé s ott élem le hátralevő napjaimat.

Másnap reggel a zárdaszüzek utra keltek bánatos fejedelemasszonyukkal Montmartre felé.

Ah! egykor délczeg lovagok kisérték őket Senlisbe, s most, egyedül, hallgatag, szomoruan vonulnak tova, mintha halotti gyászmenethez volnának csatlakozandók.

Letünt szép napjaik emlékét temmették sziveikbe!...

VIII.

A szép d' Estrées Gabriela iránti szerelme Henrik király szivét nem kis mérvben vette ugyan igénybe, de midőn a mámor oszlani kezdett, föltűnt lelkében a bájos fejedelemasszony szép alakja s epedve gondoit a napra, melyen ismét karjaiba szorithatja.

Henrik király szivének több kamarája volt s igy nem lehet csodálni, hogy mig Gabrielának hódolt, Máriának is megtartá szivében az őt megillető helyet.

De Saint-Aignan grófnő osztatlan, hü szerelemről álmodozott s midőn szép álmából a keserü valóra ébredt, inkább választá a zárda magányát, mint a királynak több nővel megosztott szerelmét.

Midőn a király Senlisbe ment, zárdaszüzeinek már csak hült helye volt. Üresek voltak a szobák, csak saját saruinak kopogását s szivének heves dobbanását hallá Henrik király.

Több óráig volt a termekben, hol számára annyi örömet nyujta a tiszta, önzéstelen szerelem.

Fölkutatta e termek minden zugát. Könynyebben esett volna lelkének, ha csak egy pár bucuzó sort talált volna Máriának dolgozó asztalán.

Egy hervadt rózsa volt az ablakpárkányon, hová utósó könyeit hullatta Senlisben a fejedelemasszony. Ez volt az egyetlen emlék, melyet öntudatlanul hátrahagyott...

Henrik király ajkához vitte a hervadt virágot és azután zsebébe rejté azt a senlisi boldog órák emlékeül.

* * *

Henrik király több izben elküldte az ügyes Chatillon lovagot követségben a monmartrei zárda fejedelemasszonyához, de mindannyiszor sikertelenül. Soha nem juthatott többé Mária szine elé.

Saint-Aignan grófnő idő mulva kibékült sorsával, de a lelkén folyton uralgott nehélyt kebelbarátnője a vidám kedélyü Dancourt Teréz sem volt képes teljesen eloszlatni.

Henrik király még azután is kötött örömmel szivviszonyokat, de azért a Saint-Aignan grófnő által visszahagyott hervadt rózsát élete fogytáig kedves ereklye gyanánt őrizte, s nagyon elemében volt mindenkor, ha az „ő zárdaszüzei"-re vihette a társalgás folyamát.

szüntetve, majd csak ugy ömlik, a közösügyes párt bőségszarujából, a sok áldásos reform.

De azóta megmérettek a tapasztalás mérő serpenyőjében, és vajh! mi könnyüeknek találtattak. Isten őrizzen minden szabadságszerető nemzetet az ily reformiránytól. Nemcsak az ámulás korszakán van tul a nemzet, hanem a hiu reményeken is. Gazdag tér ajánlkozik a hazafias tevékenységnek; öntudatra ébresztení az ellentábor romlatlanabb soraiban a megcsalatkozás érzetét. Tények állanak rendelkezésre. Erős állást nyujt a tapasztalás, kimutatni a helyzet veszélyességét a nemzet jövendő fenmaradására káros voltát mindazon politikai; szellemi és anyagi érdekek kielégítésére nézve, melyek a hon polgárainak szivükön fekszenek; s világot vetve az okok és okozatok lánczolatára, rámutatni a kutfőre, melyből a kielégités lehetetlensége forrásozik.

E tekintetben a közvéleménybeni térnyerés végett, én nagyon fontosnak tartom annak constatirozását, hogy mennyire csalatkoztak a közösügyes alku jóhiszemü pártosai számításukban, s mennyire nem teljesültek, és nem is igérkeznek teljesülni azon jótétemények, melyeknek kilátásába helyezésével magukat is, másokat is a közösügyes törvények elfogadásába beleokoskodták, 1861-ben fényesen kitüntetett jobb ösztöneik ellenére. Ennek felderitéséhez talán magam is engedelmet kérendek — hozzájárulhatni, ha látom, hogy az ébresztés munkája megkezdetett.

Életet tehát a társadalmi téren, pezsgő életet — uram, barátom! és minél több világot, hogy a nemzet öntudatosan számot adhasson s adjon magának a helyzetről.

Tudom, hogy vannak nehézségek. De az erős meggyőződés erős akaratot nemz. Az erős akarat pedig nem ismer akadályt.

„Kurta a kardom," — panaszlá a huszárujoncz. „Toldd meg fiam, egy lépéssel!" — felelt az öreg huszár.

Igaz, prakticus bölcsesség, s méltó a magyar történelmi jellemhez.

Ujdonságok.

— **A honvédmenház javára** Szmercsányi Zsuzsa kisasszony egy cs. aranyat adományozott, kezeinkhez. Főösszeg: **1227 ft** 61 kr, és két arany.

*** **Kossuth Lajost** élet nagyságban festette le Burszky István; a nagy hazafit élethiven tünteté elő a festész ecsetje; e kép a polgári kör részére készittetett, s már el is van helyezve a kör helyiségében.

Kertészegyleti ügy: Erőről erőre nyereségről nyereségre elöre megyen, — méltányos elismeres az e közérdekü ügyben lelkesen, s ön haszonlesés nélkül fáradozó tagoknak — ez egylet más kebelbeliek mellett; mi az eddig e tárgyban közlötteken felyül kitetszik abból is, miszerint volt az egyletnek eladó csemetéje 186⁷/₈-ban 3700 186⁸/₉-ben már 8000, a jelen 186⁹/₇₀-ben pedig 12,000-re s aporodott. — Továbbá az anyafák folyó száma 950. az idén uj faj, 283 — 1868-ban kapott az egylet öltó gajat 114 fajt, 1869-ben 237 fajt, 1870-ben 121 fajt, s e pontra vonatkozólag megjegyzem, hogy a beoltott fákkal maga az egylet tesz elsöben kisérletet, s ha talajához alkalmasnak, tenyésztésre méltónak találja, akkor s csak azon fajokat teszi rendesen eladóvá, mint tudva van felette olcsó áron, hogy a nagy közönség részvétét nemcsak itt, de minden helyen, hová egyletünk jó hiszemü neve immár elhatott, annál inkább folytonosan kiérdemelni képes legyen.

A szőllő-tenyésztésre is nagy gond forditatik; van jelenleg anyatokében 724 faj, egy fajból legkevesebb 5 tőke. Közli

Varga Lajos vál. tag.

*** **Debreczenbe akart jönni** mart. 14-én egy ministeri hivatalnok Pestről. — Czegléden azonban sokáig ülvén a fekete kávé mellett, elkésett az erre jövő vonatról. Nem tetszett neki, hogy ott kelljen tölteni az éjet, s azért kieszközölte, hogy táviratozhasson Szolnokba, miszerint a Debreczenbe jövő vonat várja meg őt, mig az aradi vonattal oda megy. És ugy lön, a a miként akarta ő! — Ezt az eseményt is bátran nevezhetjük — vasuti szerencsétlenségnek.

*** **Egy röpirat** küldetett be szerkesztőségünkhöz, melynek czime: „A hazai köznevelés ügye, különös tekintettel Békésvárosára." Irta Gonda László. Szerző huzamosabb ideig tanári minőségben lakott Békésen, mig a mult választáskor országgyülési képviselővé emelte őt a többség bizalma. Igy volt alkalma a város nevelési ügyét tanulmányozni. E röpiratban a közös iskolák szükségét fejtegeti, elméleti okoskodásokkal támogatván állitásait. E füzetkében legérdekesebb a statisticai rész. Ára 20 kr. Jövedelme a községbeli árvák iskoláztatási alapjának javára van felajánlva.

*** **Nem szerette a szabadságot.** Városunk egy ismert családjából való, bizonyos fiatal ember már régebb idő óta a katonaságnál szolgál, mint gyalogos; becsületesen viselte magát s egyébként is müvelt, szelid fiatal ember volt, és csakhamar altiszti rangra emelkedett; de a mult nyáron elbocsátották — szabadságra. A katonai élethez szokott ifju nem akart más polgári foglalkozást keresni, s beállott a hulánusok közé Barabás Ferencz álnévvel. E napokban maga jelenté fel magát a katonai parancsnokságnál, és most — mint csaló — elfogatott, haza küldetett felismerés és vizsgálat végett.

— **A régi fölskolai épület** alapjában két régi felirattal ellátott terméskövet találtak, melyeken a feliratok olvashatlanokká váltak. Találtak egy embercsontvázat is, azonban az a felvételkor darabokra omlott.

*** **A kertészeti egylet** választmánya a jövő szombaton, azaz f. hó 19-én délután 5 órakor gyülést tart a szokott helyiségen Tárgya leend: a kertfelügyelő megválasztása.

*** **Öngyilkosság.** Városunk szülötte, Schenk Ákos, Szabadkán vizzel töltött pisztolylyal vetett véget életének. Öngyilkosságának oka, mint egy barátjának hátra hagyott leveléből kitünik, szerelmi baj volt.

** **Hymen.** A bájos Halassy Sarolta kisasszonyt, városunk hölgyvilágának egyik legszebb gyöngyét, tegnap jegyezte el Kiss József a „Haza" czimü biztosító társaság debreczeni titkára. Előre is áldást kivánunk a megkötendő frigyre.

— **Sürgönyforgalom** a debr. m. k. távirdai főállomáson mart. 16-án: a pénztárnál felvétetett sürgöny 38, megérkezett és kézbesitetett 39, felvett 134 kiadott 134; összesen 345.

Dobrovszky gondnok.

Meghaltak: mart. 15 P. u. Fórián János f. János 1 és fél éves ránggörcsben. H. u. Szabó Gáborné, Ethey Juliánna 46 éves szélhüdésben. Piacz u. Bordár Bálintné, Szijártó Mária 76 éves szélhüdésben. Cz, u. Molnár Istvánné, Somogyi Erzsébet 58 éves gümökorban. ref. szegények házában Nagy Istvánné Szendrei Erzsébet 84 éves végelgyengülésben. V u Sütő Zsuzsánna 16 éves sorvadásban. ref. szegények házában Vig Jánosné Kis Katalin 80 éves végelgyengülésben 16. P. u. Ökrös Bálint 26 éves tüdővészben.

Fővárosi értesitő.

** Király ő felsége megengedte hogy a koronaőrökös elfogadhassa a budai ének- és zeneakadémia védnökségét. Ez alkalommal egyszersmind 500 frtot küldött magánpénztárából e müintézetnek.

** Dr. Eckart Lajos Pestre rándulásáról már emlékeztünk. Felolvasásait holnap az evangelikusok nagytermében csakugyan meg is kezdi.

** A buďai gőzsiklóne hó 2-tól 13-ig több mint 25,000 ember fordult meg.

** A magyar Shakespeare X. kötete megjelent. Tartalma: „Troilus és Kressida," forditotta Fejes István. „A hogy tetszik" forditotta Rákosi Jenő.

** A király egy bécsi távirat szerint néhány napi Pesten mulatása után Fiumén keresztül Dalmatiába megy.

** A kereskedelmi miniszterium a távirda-dijak leszállitását illetőleg rendeletet bocsátott ki, mely szerint folyó évi april hó elsejétől kezdve a magyar-osztrák monarchia határain belöli táviratozásnál 10 mértföldig 40 kr. azontul 60 krnyi dij fizettetik.

** A buda-Pesten székelő államhivatalnokok, nemkülönben a községi és közintézeti tisztviselők temetkezési egylete tegnap előtt tartotta évi rendes közgyülését, Hanzély János egyleti elnök elnöklete alatt. A már megvizsgálva bemutatott évi számadás az egyletnek rendkivüli gyarapultát tünteté elő, miután a vagyongyarapodása takarékpénztári kezelés mellett is 100%-nál többet tesz, daczára annak, hogy 170 tag közül 5-nek kellett a biztositott 100 frt illetményt kifizetni. Elhatároztatott a már meglevő tőkének, s a befizetendő dijaknak megfelelőbb kamatozása; továbbá az elnök indttványára 5 tagu bizottság küldetett ki egy uj osztály felállitására szükséges előmunkálatok megtétele végett; ez osztály a beteg tagokat segélyezendi betéteik mérvében. Ezen egylet tehát fényesen bebizonyitotta életképességét, s óhajtandó lenne, hogy a testvérfővárosi tisztviselők tömegesen jelentkeznének a belépésre, mert alapszabályaik a lehető legszabadabb elvekre vannak fektetve, a díjszabályzat minden biztosító társulaténál alacsonyabb, a dijak pedig csak addig fizettetnek, a mig a befizetett összeg — hozzászámitva a kamatokat is — a biztositott 100 frtot megüti, azontul mindenki fel van mentve a fizetéstől. Belépők jelentkezhetnek Budán a várban uri utcza 50. sz. első emeleten a fennirt elnöknél, a hol az alapszabályokat betéti könyvecskéket s az 1869. évi mérleget 10 krért mindenki megkaphatja.

— „A Hazai élet-biztositó bank" (vaterländische Lebensversicherungsbank) Magyarország részére az engedélyt megnyerte, és ez intézet főfelügyelője Baruch Miksa az üzlet szervezetével foglalkozik.

** A m. tud. akadémia második osztálya legközelebbi ülésén Keleti Károly r. t. értekezett „A statistika tudományos állásáról. — Utána Toldy Ferencz „Attila uralkodásának első tiz évéről" czimü értekezését olvasá fel, mely értekezés az akadémia évkönyvében fog kiadatni. — Szombaton 19-én rendkivüli ülés lesz, melyben a Teleki-féle pályázat eredménye fog kihirdettetni.

** A szinészeti tanoda elméleti tanszékére — Gyulay Pál helyébe — sokan pályáztak, de annál kevesebb eredménynyel.

** Erkel Ferencz arczképét a Lipcsében megjelenő, kitünő gonddal szerkesztett „Tonhalle" czimü zenészeti lap legutóbbi száma hozza, életrajzát is bemutatván a német közönségnek. Nagy elismeréssel van az ősz magyar zeneköltő tehetsége iránt, költői phantasiáját Gounodéval helyezi párhuzamra, dicséri hangszerelését s végre beismeri, hogy bármely nemzet büszke lehet ily zeneköltőre.

** Azta posta kihordót kiről tegnap irtunk, hogy a nála levő pénzes levelekkel megszökött — Galiczában elcsipték.

— Az országgyülési, 48-as párt és a nemzetiségi képviselők közt tárgyalások vannak folyamatban a nemzetiségi kérdés felett. Egy bizottmány van e czélra választva, mely áll következő tagokból: Irányi D. Kállay Ödön, Mocsonyi Sándor, Hodossiu, Miletics S. Simonyi Ernö és Madarász J.; a két utóbbi nem jár az ülésekbe. A magyar tagok a szerb- oláh törvényjavaslat első pontját elfogadták, miszerint Magyarország különböző nemzetiségü lakossága elismertetik, s a többség nyelve lenne hivatalos. — Miletics ismét több interpellatiot szándékozik intézni a ministerelnökhöz, egyebek közt az iránt is, hogy miért nincs maig sem alkotmányos állapot Horvátországban?

Belföld.

*** József főherczeg legujabban Pozsonyt szerencsélteté látogatásával.

*** Az árviz mégis tart. A Maros mentén több helyt, de különösen Radnóth és Kutyfalva közt a sebes olvadás és tartós esőzés miatt a Maros, sok helyen a patakok is kiáradtak, ugy hogy nemcsak a réteken és szántóföldeken, hanem az országuton is zajlottak a hullámok folyó hó 8-án. Nemcsak a mezőgazdákat hangolta le e szomoru látvány, hanem a vasuti épitkezéseknek is nagy hátrányára van.

*** Találtkincs. Sárvár-vármellékén egy istálló bontásánál több mint 200 darab ezüst pénzt találtak, melyet 1848-ban rejtettek oda; s a szép összegen a tulajdonos, kőmives és napszámos megosztakodtak.

*** Krassómegye nagyporlenczi kerülete kormánypárti képviselőt választott Petricu személyében.

*** Ujvidék 19,284 lakosa között 71 nazarénus van.

*** Balesset a vasuton. Villány körül a mozdony egy ittas terehegyi lakost, ki hazafelé botorkálván a sinekre bukhatott, tökéletesen széttázolt, testét szétszórva találták meg.

Külföld.

Az angol alsóházban Gladston törvényjavaslatot jelent be, Irlandban a törvényes állapot helyreállitása tárgyában, anélkül, hogy a közszabadság korlátoztatnék.

Szükség esetében az esküdtszéki eljárás helyett summás biráskodás léptettetnék életbe, fegyvertilalom bocsáttatnék ki, az éjeli vándorlások betiltatnának, a kárositottak kártalanittatnának, és a sajtótörvény keményebb rendszabályokkal alkalmaztatnék. A törvényjavaslat rövid időn tanácskozás alá kerül. Ugyan azt Granville a felsőházba is bejelentette.

Párisban a ministerium több bizalmi feliratot kap, melyek kimondják, hogy a kormányt támogatni kell, mivel a ministerium a nyilvános életben uj időszakot nyitott, s bizton remélni lehet, hogy ha a programm teljesedésbe megy, a nemzet kivánatai kielégitve lesznek.

Az Isabella spanyol exkirályné és férje közti viszályok kiegyenlitésére választott biróság fogalakittatni; állani fog az Favre Gyula és Laurin ügyvédekből, kiket a király- s Mathieu és Faure ügyvédekből, kiket a királyné választott, ezek választanak négyen 5-ik tagot. A császárné az exkirályné részére müködik.

Madridban a katonai összeirás elleni felzendülés ujabb zavarok előjelének vehető. Prim erélyes rendszabályokat vesz foganatba hasonló tüntetések ellen. — Az agyonlött Bourbon Henrikről azt beszélik, hogy némi elmezavar nyomai látszottak rajta, és nagyon eladósodván, zilált állapota is hatott izgatottságára. Montpensier herczeg volt a kihivó, s sors szerint B. Henrik lőtt először.

Montpensier herczegnek tanui Cordoba és Alaminos tábornokok, B. Henrikéi pedig Santa Mária köztársasági, Ortiz és Rubio valának. B. Henrik 4 gyermeket hagyott hátra. Montpensier herczeg a párbaji győzelem folytán némi előnyt látszik nyerni.

Mexicóban ismét és folyvást dühöng a polgárháboru. A főváros a fölkelők háborgatásai daczára, külsőleg nyugodtnak látszik.

A congressus feloszlatta magát, s Juareznek 6 hónapra diktatori jogot engedményezett; mit az elnök arra használt fel, hogy több tartományban ostromállapotot rendelt; a katonaság számát pedig 30,000 ujonczczal emelte, mit buzgó toborzás utján igyekeztek összeszerezni; azonban a toborzásnál nem hiányzik az erőszakos eljárás sem; a külföldiek, — kik hivatalos megbizásban nem állanak, csak nehezen, nagy áron tudnak szabadulni a besoroztatástól.

Negrete a mozgalom feje, s müködésében összhangzás tapasztalható; ki is jellemző nyilatkozványaiban kihirdette, hogy a forradalomnak győzni kell, s győzelme Juarez és ministerei felakasztatásával, s minden mások részére adandó általános amnestiával fog megkoronáztatni (!?)

— Páris, mart. 12. Az hirlik, hogy az oszt. követ Rómában parancsot kapott volna, hogy a franczia kormány által tett kivánalmat ő is támogassa. Az osztrák monarchia különben elhatározta, hogy követet nem küld a consiliumba.

— Belgrád, márt. 15. A „Freiheit" bolgár lapnak azt irják Rustschukból, hogy a porta önkényteseket szedet. 6000 bolgár már beállott az önkénytesek közé.

Különfélék.

Gróf Bourqueney.

(Folytatás.)

E minden tekintetben kitünő férfi politikai nézetei meglehetősen ismeretesek: ő a háborut ugy tekinté, mint a népek legnagyobb csapását; egész törekvése oda irányult, hogy az európai béke fentartassék s e czélból létesité a franczia-angol szövetséget. E vállalatában Bourqueney által a legerélyesebben elősegittetett, ki nemsokára a követ teljes bizalmát vivta ki magának. Midőn annálfogva Guizot 1840. okt. havában a külügyéri tárczát átvette, Bourqueneyt ügyvezetőjének nevezte ki. A politikai helyzet veszélyes volt, a bajok tetemesek, mivel a keleti kérdés merült fel fenyegetőleg, szitva ievén ez a szultán és Mehemet Ali alkirály közt kiütött viszály folytán, mely annál inkább kitörése felé közelgett, mivel a nagyhatalmak különböző részen állöttak, jelesen Ausztria, Angol, Porosz, és Oroszország a szultán mellett, Francziaország az alkirály mellett kardoskodott. A helyzet különösen kényessé vált, midőn a franczia kabinet 1840. jul. 15-én egészen váratlanul ama Londonban kötött szerződés felől értesült, mely által a négy hatalmasság közös eljárásra kötelezte magát, az egyptomi alkirálynak engedékenységre szoritása végett.

Párist és egész Francziaországot nagyon meglepte e körülmény, s vagy a tulnyomó erővel biró hatalmasságok ellen kellett harczra kellnie, vagy azokkal minden áron szövetkezni.

A viszonyok eszélyes és okszerü fölhasználása által sikerülhetett az utóbbi; és Bourqueney az alkudozások szálait oly finomul vezette, hogy az emlitett hatalmasságok nemcsak hatályba nem léptették amaz érintett szerződést, hanem annak bebizonyitására, mennyire becsülik a hatalmak a franczia Alliance-ot, az alkirály mellett közbenjárókul léptek fel, melynek kifolyásaul tekinthető az 1841. évi máj. 25-iki fermán, mely az alkirálynak öröklését megerősitette. E buzgalmaért nemcsak a kormány és kamara háláját aratta Bourqueney, hanem egyszersmind konstantinápolyi követté is kineveztetett, mely állomás akkor, a legkényesebbek egyike volt.

(Vége köv.)

Legujabb.

— Bécs, mart. 16. A vallásügyi bizottság majdnem változatlanul elfogadta a polgári házassági törvényre vonatkozólag mult évben beterjesztett javaslatot. Előadóvá Demel választatott.

— Bécs, mart. 16. A budget-bizottmány a középiskolák tanitóinak fizetése felett tanácskozott. A bizottmány — a kormány előterjesztésétől eltérőleg — az első fizetési fokozatot Bécsre 1000 frtban, és a többi középtanodák tanitóinak fizetését 800 ftban állapitotta meg; továbbá az ötödévi pótlék — a 26-ik szolgálati évig — 200 frtban, a szálláspénz Bécsben és Triestben 300 frtban, és a többi főhelyekre nézve a helyi pótlék 150 ftban hagyatott jóvá.

— Bécs, mart. 16. A galiczai resolutiók tárgyában müködő bizottmány a honosági jognak, valamint a tanitás alapelvei megállapitásának a galiczíai tartomány-gyüléshez utasitása iránti resolutiót elvetette. Rechbauer inditványa, hogy a rendőri büntetőtörvényhozás utasittassék a tartomány-gyüléshez, — elfogadtatott.

— Triest, mart. 15 A f. hó 5-én kelt legfelsőbb elhatározás következtében, mely szerint 29 fegyencznek, hátralevő büntetés-ideje elengedtetik, — 19 capo d' istriai és 10 gradiskai fegyencz bocsáttatott szabadon.

— Madrid, mart. 15. Bourbon Henrik a párbajban golyó által találtatva, még mintegy 5 perczig élt, utósó szavai voltak: „Hazám függetlenségeért halok meg, s azért, hogy családom becsületét megmentém; gyermekeimet testvéremnek ajánlom." Montpensiér herczeg ágyban fekvő beteg.

— Washington, mart. 15. A senatus külügyi bizottmánya ellene nyilatkozott a Sant-Domingóval való annexioi egyezménynek. A képviselőháza megengedte Texas államnak a congressusba leendő ujrafelvételét.

Közgazdászat.

(E.) Debr. mart. 17. Piaczunkra a hehozatal csekély volt, az életárak változatlanok, a rozs látszik kissé keresettebbnek; a szalonna árak az előbbiek, kenyeret keveset hoztak, s drágán kelt, az aprómarha félék magas árak mellett is kapósak, 1 pár soványlud, 3 fr 80—4 ft, 1 pár kappan 2—2 ft 40 kr, 1 pár tyuk 1 ft 20 kr, 6 db. tojás 10 kr.

Időjárásunk ma szelidebb, mint párnap előtt volt, tiszta napfényes, mérsékelt hideg, s kissé szeles.

Bécsi tőzsde, mart. 17. Cs. arany 5.85. ezüst 121.35

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**

HIRDETÉSEK.

Nagyujutczán az 1702. sz. alatti háznál **4 szobából** álló, **előszobával, konyhával, pinczével, padlással** ellátott, utczára néző **lakás kiadó**. Ugyanott **egy tanoncz,** mézeskalácsos-, viaszkgyertya- és szurokfáklyamesterségre fölvétetik. — Értekezhetni alulirottal 114. 1—

Konrád János.

Tanulók ellátása.

Egy uri család elfogad **két iskolás gyermeket,** ha kell nevelővel együtt, — **külön szobából** álló **szállásra,** sőt **kosztra is.** Bővebb értesitést ad e lapok kiadóhivatala. 116. 1-3

Eladó tanyaföld.

Az **ebesi pusztán** 3-dik dülőben **8 nyilas megváltott**

tanyaföld

szabad kézből eladó; értekezhetni felőle nagycsapó-utczán 330. sz. a tulajdonossal. 120. 1—5

Hirdetmény.

Debreczen város tulajdonához tartozó „Bika"-fogadó s Lázár-féle ház 18 hold és 1350 □ ölet tevő házutáni földjei a városi tanács határozata folytán a f. é. **márczius 20**-án d. e. **9** órakor a város számvevői hivatalánál tartandó nyilvános árverésen a f. é. **január 1**-só napjától a jövő 1872. évi szept. végéig terjedő időszakra a legtöbbet igérőnek haszonbérbe adatnak.

Debreczen, márcz. 16. 1870.

Poroszlai László, városi tanácsnok.

119. 1—2

Ásványvizek

természeti valóságban, u.m. ***budai, czigelkai, csizi, egeri, glechenbergi, halli, ivándai, karlsbadi, marienbadi, parádi, szelterviz, polenai, szolyvai, szulinyi,*** — az elő nem soroltak előleges megrendelés utján kaphatók jutányos árban 103. 1—

Geréby és Hannignál.

Árverési hirdetmény.

Néhai özv. Nádudvari Józsefné Balog Katalin hagyatékához tartozó 300 frt becsértékü homokkerti **szőllő** f. évi **márczius 23**-dik napján d. u. **3** órakor a hely szinén, továbbá 1500 frtra becsült czegléd-külvárosi 3656. sz. a. **ház** f. évi **márczius 26**-ik napján d. u. **3** órakor hasonlóul a hely szinén a törvényszék végzése folytán nyilvános árverésen el fognak adatni. Az árverelni szándékozók 10% tartoznak bánompénzzül letenni.

Egyéb feltételek alulirtnál megtudhatók.

Debreczen, márcz. 9. 1870. 111. 2—3

Nánássy László, törv. tanácsnok.

Fuvarosoknak!

Erős fogatokkal biró 109. 2—

fuvarosok fahordásra,

foglalkozást nyerhetnek. Részletes értesitést ad a **„Fehér ló-vendéglő"-ben**

a Kapus.

Nemes faju alma-szemzések

4—5 évesek és

Passa-tutti

sima vesszők, kaphatók

Szabó Lajos pallagi tanyáján.

104. 3—6

Ércz-koporsók.

Van szerencsém a t. cz. közönséget tisztelettel értesiteni, miszerint nálam

nagy választékban,

mindenféle nagyságu,

szép diszitéssel ellátott

többféle szinezetü

ércz-koporsók

jutányos árban kaphatók Csapóutczu 329. sz. a.

Kardos István, asztalos.

92. 4—4

KACSÓ FERENCZ

üzletében

mindenféle lenkenczében (firneis) törött

kész festékek,

valamint

gazdasági s kerti veteménymagvak,

ugy **füszer áruk**

jutányos áron jótállás mellett kaphatók

100. 2—

Czegléd utczán

a Takarékpénztár háza alatt.

Vetemény-magvak.

Bel- és külföldi **luczerna, lóhere, takarmány-répa, muhar, perje.** több más gazdasági **konyha- és virág kerti mag,** friss és jó minőségben kaphatók

Gaszner Károly

füszerkereskedésében Debreczenben,

ahol megrendelések, a fentebbi czikkekre, mint szinte **élő növény, diszfák** és **cserjékre** elfogadtatnak, és pontosan teljesittetnek. 97. 3—6

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.